

RYTÖHONKA, PIIRTÄJÄ

Kysyn Nasky Rytöhönkaa haastateltavaksi ensimmäisen kerran joskus syyskuussa. Rytöhönka, 22, oikealta etunimeltään **Tapani**, kieltäytyy päättäväisesti.

"Katsotaan sitten kymmenen vuoden päästä", on vastaus.

Otan asian uudelleen puheeksi marraskuun lopulla.

"Aluksi minä kopioin **Uderzon** kuvia joskus ihan pienenä. Mallista ja lähinnä ukkojenpäitä. Syntyi sellaisia parin ruudun juttuja, mutta ne jäi yleensä aina kesken. Ensimmäinen valmiiksi asti piirretty oli oikeastaan vasta **Kuplassa** ilmestynyt **Aloysius Kollin**. Tai piirsin minä ennen sitä muutaman sivun verran **Panda**-kuvia.

Rytöhongan pandakarhut saivat kimmokkeen hollantilaiselta **Martin Toonderilta**, jonka mm. Uudessa Suomessa ilmestynyttä eläinsarjaa mies kehuu estotomasti hienosta piirrosjäljestä.

Huomaan tietysti oitis lukuisista paljon varhaisemmista Rytöhönka-kuvista, joita oli näkynyt siellä täällä kuopiolaisissa pikkujulkaisuissa. Julkaisuissa sellaisissa kuin koululehti **Minnan Kantti** ja muutamat paikallislehdet. Vuosina 79-80 Nasky julkaisi omaa vinhaa punkpienlehteä **Törkyä**, joka sisälsi tietysti musiikkijuttujen lisäksi piirroksiakin. Ensimmäinen laajempilevikkoinen työ oli **Pahkasiassa** ilmestynyt raportti **Alkoholilympialaisista** samoihin aikoihin.

Rytöhönka kuittaa vanhat työt harjoitteluna, eikä pidä niitä juuri maininnan arvoisina.

Myöhemmät vaiheet lienevät Sarjainfon lukijoille pääosin tuttuja. Aloysius seikkaili neljässä eri tarinassa ensin Oulun Sarjakuvaseuran **Kuplassa** ja sitten **Suuressa Kurpitsassa**. **Rumba** on julkaissut vuodesta -84 alkaen runsaasti rockaiheista kuvitusta sekä parikymmentä jaksoa **Elukoita**. **Rumba** on jäänyt vähemmälle nyttemmin. Minne Rytöhönka on kadonnut, olen kuulut kysyttävään.

Ei minnekään. Piirtäjä asuu edelleen Kuopiossa ja piirtää säännöllisesti **Ilta**-voilehteen. Ja kirjoittaa yhä rockjuttuja, mitä nimitetään kuitenkin harrastukseksi.

"Kyllä mä olen nimenomaan piirtäjä. Piirräntä oli hieman syrjässä korkeintaan vuoden verran hurjimpina punkaikoina."

Rytöhongan ensisijainen piirtäjäys käy ilmi siinäkin, kun puheeksi tulevat hänen julkaistujen sarjakuvien juonet. Ne ovat selvästi olleet toisarvoisia kuvien rinnalla. Rytöhönkaa ihmetyttää niisanottujen sarjakuvapiirien yksimielisen ylistävä kri-

"Kun esimerkiksi **Yellow Snake Moanissa** ei ollut mitään kantavaa juonta, on siten keuhut, että atmosfääri on ihmeellinen."

Paino sanoilla atmosfääri ja ihmeellinen. Sarja oli tehty alunperin **Tapani** mielessä. Sieltä päin **Pauli Heikkilä** olikin jakanut yhtenä harvoista asiaallista kritiikkiä. Hylätien sarjan, mutta arvostellen pitkästi ja perusteellisesti, mistä homma juonenkuljetun ja muun osalta kiikasti.

"Muuten avainongelma on, etten tiedä mistä ne keuhut oikein johtuu. Ne työt ei edes oo piirustuksellisesti kovin hyviä. On aika vastuutonta jakaa toilleki kehuja."

Onhan ne sarjat Suomen ilmastossa poikkeuksellisen vaikuttavaa jälkeä, yritän minäkin sanoa väliin.

"Ei ketään voi kiinnostaa, että teidän huonoja pieniä lehtiä ja sitten keskenään sanotaan, että taidetta tehdään. Pitää verrata oikeisiin taiteilijoihin ja niihin verrattuna nämä kuvat ei oo vielä paljon mitään."

"Tuskin enää teenkään sarjakuvia. Niiden piirtäminen tuntuu siltä, että samaa ukkoo piirtää vaan koko ajan. Yhdestä kuvasta ei voi kuitenkaan saada niin hyvää kuin haluis. Pitää ottaa huomioon jatkuva ja sellaiset asiat."

"Sarjakuvan muoto sopii parhaiten **Lauzierin** ja **Brecherin** tapaisiin dialogin varassa toimiviin juttuihin. Semmosessa pienessä tilassa saa luonnekuvat esitettyä hienosti."

Kehumme Lauzieria ja palaamme reilusti taapäin luettellen nimiä, nimiä. **Natacha**-piirtäjä **Walther** on ehdottomia suosikeita, albumiin **Kuninkaallinen kosija** saakka, onpa Nasky kirjoittanut aiheesta jutunkin **Infoon**. **Ruutu** oli kova sana ja saman koulukunnan **Spiro**-taiteilijoista tulevat mainituiksi **Hislair** ja **Wasterlain**.

Viime aikoina on tullut kuunnelluksi outlaw-kantrian ennen **Freud**, **Marx**, **Engels** & **Jungia** eli **Guy Clarkia** ja **David Allen Coeta**, bluesmiehistä **Blind Willie McTelliä** ja **Johnny Winteriä**. Ja mainita pitää vielä Amerikan etelävaltioiden jyräsi tyyliin **Lynyrd Skynyrd** ja **Molly Hatchet** tai kotimaisittain **Pope**. Rytöhönka kirjoitti eräästä **Popedan** levystä **Rumba**an merkittävän arvostelun, jossa ei puhuttu sanaakaan itse aiheesta vaan lapsuus- ja nuoruusmuistoista takapihoilla pullon kanssa perjantaisin. Se kai kuvasi levyn henkeä, ehdotan ja mies nyökkää. Omintakeinen linja siis pitää myös musiikkipuolella, jossa kyllä suosikeihin mahtuu mainittujen lisäksi tuhottomasti kaikenlaista.

Rytöhönka kertoo tutustuneensa äskettäin vuosisadan vaiheen art nouveau-suuntaukseen, mm. **Alphonse Muchaan**, joka on kuuluisa erityisesti **Sarah Bernhardt**-julisteistaan. (Muchan suunnittelema vaniljavohvelipurkka ja vastaavia on muuten tätä kirjoitettaessa esillä Ranskan kulttuurikeskuksessa Helsingissä **Taide ja Keksi**-näyttelyssä!). Taidepuolelta kiinnostaa myös japanilainen puupiirräntä, etenensä vanha mestari **Hokusai**.

Arvelen, että japanilaisten ajankohtansa nähden rohkeasta sommittelusta, tavasta käyttää tyhjiä pintoja tai antaa kohteiden jatkaa yli kuva-alan reunan, olisi tullut vaikutteita. Rytöhongan mielestä vaikutus näkyisi ehkä pikemmin viivoissa, sommitteluun ei ole tullut syvennyttäkövinkä tietoisesti.

Sommittelu vaatii kuitenkin yhtä ja toista, jos käyttää Rytöhongan tapaan paljoja viivoja, muttei valkoisen ja satunnaisen mustan lisäksi lainkaan välisävyjä tai varjostusta.

"Viivavarjostus ei kiinnostakaan, se vain sotkisi. Rasteria kokeilin varmasti joskus, mut nehan on niin perkeleen kalliita."

"Mä teen ensin viissataa luonnosta suunnilleen samasta ukosta ja sitten tyydyn viideteensadanteensimmäiseen ja piirrän kuvan valmiiksi valopöydällä."

Originaaliko on ollut melkomoisen iso, sarjakuvista esim. **Yellow Snake Moanin** sivunpuolikas oli tehty aakolmoselle ja **Elukat** olivat kokoa A2. Rytöhönka piirtää käytännöllisesti katsoen joka päivä, muutaman tunnin ainakin ja jos kynäily sujuu hyvin, niin kokotäysiäkin työpäiviä.

Valmista jälkeä syntyy hitaahkosti: **Yellow Snake Moanin** meni yli puoli vuotta, sillä lähes kaikki asennot ja vastaavat on piirretty tuttuja eläviksi malleiksi asetellen. **Elukoihin** meni pari viikkoa per jakso ja nykyisiin pilakuviin kolme-neljä päivää.

Kysyn, onko olemassa mitään erityistä päämäärää mihin pyrkiä.

"Treenaan koko ajan. Pitäis saada mahdollisimman paljon rahaa, että pystyis maksaa laskut. Varmaan tässä menee vielä johki mainostoihmistoon töihin", vastaa Nasky tavalla, jossa sana mainostoihmisto ei saa mitenkään ikävää painotusta muun kuvituspiirräntään rinnalla.

Utelen mahdollisia sisällöllisiä päämääriä eli onko tällä hetkellä tarkkailun ja harjoituksen alla joitakin visuaalisia pulmia. Aika odotetusti saan kuulla, että anatomian hallinta on ollut ajankohtainen juttu jo pitempään. Värien käyttö on jäänyt vähälle vesiväriharjoitukselle, mutta kiinnostaisi toki sekini.

"Nyt pitää kyllä sanoa, että tein tässä vähän aikaa sitten yhdelle kaverille kolme tatuointia. Joo, oikeoppisesti neulalla. Ruusu, kaks sydäntä plus nuoli ja geisha. Niille olis kyllä ollut kysyntää enemmänkin."

Piirtäjänä Rytöhönka on suunnilleen itseoppinut. Hän kertoo viettäneensä lukion jälkeen vuoden **Limingan** taidekoulussa pohjoisessa, mikä näillä näkymin saa riittää opiskelun osalta. Todistuksessa luki jokaisen aineen kohdalla "ei ole osallistunut opetukseen".

"Sitten on nämä pohjalaiset juuret. Suvut ovat **Tyrnävältä** ja **Vaasasta**. Olen muuttamassa **Ouluun**, koska viihdyn siellä pain mainiosti."

Helsinki ei ole käynyt piirtäjän mielessäkään, vaikka rockkuvien maisema kaupunkimainen onkin.

"Ei se niin ole, että välttämättä edes olisin halunnut piirtää rockjuttuja. (virallisella äänensävyllä:) Hitauteni takia julkaisukavat sanelevat piirrosteni aiheet hyvin pitkälle."

Mistäpä aiheista sitten haluaisit piirtää enemmän?

"Seksistä."

Sanoo Rytöhönka, piirtäjä, ja muistuttaa pitävänsä myös puolen tunnin viihteestä: **Ryhmä X:stä** ja **Tex Willeristä**.

"Tex Willeriä huonommin jutut ei kyllä saa olla piirretty."

Jussi Karjalainen

"Törkyssä oli sama juttu kuin kaikissa pienlehdissä. Sitä oli hauska tehdä, mutta tuolla niitä on vieläkin pino jossain nurkassa." (Törky 3, -79)

(lisää hyödyttömiä triviaalifaktoja: samassa numerossa myös kuva Helsinki-punkyhtyeestä, jossa soitti jonkin aikaa Rytöhongan lisäksi Veli Ahonen. Ahonenhan on piirtänyt mm. **Suureen Kurpitsaan**.)

"Vaikka tuskinpa edes rumat konnarivärit viitsivät tällaisella ilmalla konnariväriä." (Napanautus-superhenkilö tarinassa Kuka pirun putkimies?, Törky 3)

"Ei, elokuvat ei mitenkään ihmeesti kiinnosta. Korkeintaan on jotain suosikkinäyttelijöitä." Monia nykypiirtäjiä taas kiinnostaa. Ja toisaalta **Yellow Snake Moanin**kin olemus on 'elokuvamainen'. "Se onkin moderneista sarjakuvista kopioitu juttu." (Suuri Kurpitsa 1/86)

SUN JÄTKÄLLÄS...? NIIN, MITÄ SITTE? ONHAN SULLA TOI SORMUS ITTELLÄSKIN. IHMINEN TARTTEE VAIHTELUA, KYLLÄ SÄ SEN TIEDÄT. TUU HEI KYLÄÄN..

MIKÄ SUA VAIVAA NAINEN, EIKÖ SULLA OO YHTÄÄN HÄPYÄ?! MÄ MENEN NYT EIKÄ TARVI PERÄÄN HUUTAA PERKELE!

(kaikki piirrokset c. Tapani Rytöhönka)